

GD dierenarts en rundveespecialist Menno Holzhauer:

‘Witte lijn als rode draad’

“De koe is al een paar keer door de klauwbekapper onder handen genomen omdat ze een ontsteking van de witte lijn heeft, maar ze wil maar niet opknappen. Wat moet ik doen? Met deze vraag is de GD Veekijker het laatste jaar vaak benaderd door veehouders, klauwbekappers en dierenartsen. Koeien en vaarzen zijn kreupel vanwege een **witte lijn aandoening** maar knappen niet op, ondanks goede behandeling. Normaal is het advies de dieren vakkundig te bekappen en een klosje onder de gezonde klauw te zetten zodat de zieke (meestal buiten) klauw de rust krijgt om te genezen. Na ongeveer vier tot zes weken is de klauw hersteld, kan het klosje er onderuit en is het probleem verholpen.

Maar deze behandeling werkte niet. De belers gaven aan dat de kreupel koeien niet opknapt, de ontsteking wordt **chronisch**. Het gaat dan niet om tientallen gesprekken, maar als er zo in een maand drie zijn, gaan bij ons de alarmbellen al rinkelen wanneer het om onbekende zaken gaat en het van belang is voor de hele sector.

We gaan dan letterlijk op onderzoek uit. We zijn een paar keer op pad geweest met een klauwbekapper tijdens een koppelbehandeling en zo ervaren we het probleem zelf. Sommige veehouders hebben de aandoening bij meer dan 10 % van hun melkkoeien. Normaal komt bij het openleggen van de witte lijn pus en gas vrij, maar bij deze

probleemkoeien is dat niet het geval en het dier herstelt niet, ondanks de klos. De koe komt telkens weer terug in de bekabox. Gevolg is dat de dieren permanent op een klosje lopen of altijd kreupel zijn. Na één of twee jaar intensieve behandeling worden de dieren uiteindelijk afgevoerd.

Wat is precies het witte lijn defect? De witte lijn is de verbinding tussen de zoolhoorn en de wandhoorn. Door de zachte structuur van het hoorn is de witte lijn het meest kwetsbare gebied van de hoorn schoen en daarmee ook het meest vatbaar voor beschadigingen en infecties. Net als zoolzweren hoort deze aandoening thuis bij de klauwhoornaandoeningen. Mortellaro en stinkpoot bijvoorbeeld zijn andere huidaandoeningen (infecties) op de grens van de klauwhoorn en de huid.

Al met al was er voor de GD genoeg reden een **pilotonderzoek** in te stellen. We weten uit onderzoek dat de witte lijn aandoening normaal bij zo’n 9% van de melkkoeien voorkomt.

De oorzaak is niet bekend, maar we zoeken het toch in de richting van huisvesting en management (onder andere de draaipunten in de stal). Wat voor type bedrijven heeft last van deze chronische witte lijn aandoening? Eigenlijk normale, goede **doorsneebedrijven** met producties rond de 8000 tot 9000 kilo melk per koe per jaar, met soms zomerstal-

voeding, soms weidegang maar ook zijn er bedrijven die een volledig TMR rantsoen voeren. Ook uit de manier van krachtvoer voeren bleek geen verschil.

Inmiddels hebben we wel naarstig naar een oplossing gezocht en zijn **collega’s in Duitsland en Amerika** geraadpleegd. Daar kennen ze deze klauwaandoening ook, maar veel ervaring is er niet. We gaan dus samen proberen verder te komen. Een Duitse klauwbekapper test **alternatieve bekamethoden** uit. Het is nog te vroeg om daar wat over te zeggen, maar het ziet er hoopvol uit. Na mastitis is een verstoorde vruchtbaarheid zijn klauwproblemen de derde meest voorkomende reden voor vroegtijdige afvoer van melkkoeien. Reden genoeg dus om verder onderzoek te doen naar deze chronische witte lijn aandoening.”

Met haar monitoringswerkzaamheden waakt de GD over diergezondheid in Nederland. Onder andere via de GD-Veekijker, waar vragen van dierenartsen over bijzondere gevallen binnenkomen. Naast de helpdeskfunctie is GD-Veekijker hét centrale verzamelpunt voor alles rondom diergezondheid. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Deze actuele informatie draagt bij aan een gezonde rundveesector.

